

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р **МАРИН НАЙДЕНОВ НЕШКОВ**, кат. “Икономика и организация на туризма”, Икономически университет – Варна, научна спец. „Икономика и управление” (Туризм), ПН 3.9. „Туризм”, ОВО 3. “Социални, стопански и правни науки”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление” (Туризм), ПН 3.8. „Икономика”

Автор на дисертационния труд: **Димитър Валентинов Кръстев**

Тема на дисертационния труд: **„КОНСУЛТАНТСКИ ПРОЕКТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ ВЪВ ВИНЕНИЯ ТУРИЗЪМ”**

Основание за представяне на становището: участие в състав на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3963/16.12.2025 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Димитър Кръстев се е обучавал по докторантска програма към кат. „Икономика на туризма”, ф-т „Икономика на инфраструктурата” на УНСС по научна специалност „Икономика и управление” (Туризм), ПН 3.8. „Икономика” в ОВО 3. „Социални, стопански и правни науки”, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 3963/16.12.2025 г. Обучението е осъществено в свободна форма, срещу заплащане в п-да от 05.12.2023 г. до 05.12.2025 г. под научното ръководство на проф. д-р Мариана Кирилова Янева.

Д. Кръстев е роден на 24.09.1984 г. Завършва средното си образование в Софийска професионална гимназия по туризъм (спец. „Мениджмънт в хотелиерството“), а висшето ОКС „Бакалавър“ в Стопанска академия - Свищов и ОКС „Магистър” в същия университет, спец. „Мениджмънт на търговската дейност“.

Завършва и ОКС „Магистър“ в УНСС, спец. „Управление на международни проекти“. Освен това той има 20 г. трудов стаж на професионални позиции в хотелиерството, круизната и казино индустрията. Участвал е в разработването на проекти като консултант на свободна практика. Владее английски език на ниво С1 (говоримо и писмено). Представената биографични данни за докторанта ми дават основание да считам, че той притежава достатъчна подготовка за избора на тематиката и разработката на неговата дисертация.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията на Д. Кръстев е с общ обем от 165 стр., включващи увод (6 стр.), три глави (съответно 35, 52 и 54 стр.) и заключение (2 стр.). Извън основното ѝ съдържание са представени: списък на съкращенията, списък на използваните информационни източници и 1 приложение. Използваните литературни източници са 82, от които 20 на кирилица, 40 на латиница и 22 от Интернет. Основният текст е илюстриран с 20 таблици и 9 фигури. В структурно отношение дисертацията е с методологическа и логическа последователност. Стилът съответства на обекта и предмета на изследването. Текстът е написан на научен и разбираем български език.

Изследването е посветено на *актуална* проблематиката, свързана с възможностите за усъвършенстване управлението на проекти във винения туризъм с акцент върху приложението на управленското консултиране за разработване на програми в дейността на компаниите, специализирани в развитието на този вид туризъм в България. Оценявам положително избора на *обект и предмет на изследване* и считам, че *изследователската цел* е постигната, а формулираната в дисертацията *основна теза* потвърдена.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Резултатите от изследването в дисертацията оценявам като актуални и полезни за развитието на винения туризма у нас. При нейната подготовка е събрана, обработена и систематизирана, за нуждите на аналитичната ѝ част, достатъчна по обем и качество *научна информация* от авторитетни, реферирани и официално признати източници. Тя е използвана коректно, което гарантира автентичност и обоснованост на научните резултати. Докторантът творчески е използвал *изследователските методи*, с помощта на които е достигнал до обективни и мотивирани изводи, в синхрон с основната *теза, научна цел и изследователски задачи* на неговата дисертация.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертацията на д-нт Д. Кръстев се открояват *научни приноси* които имат както *теоретико-методологически*, така и *практико-приложен* характер. По наше мнение те се отнасят най-общо до: теоретичен анализ на същността и спецификите на управленското консултиране и конкретизиране възможностите

му за управление на програми в областта на винения туризъм; разработване на модел на консултантски проект за управление на програми в този вид туризъм и дефинирани насоките и препоръките за усъвършенстване управлението на проекти във винения туризъм.

Представените приноси определям като балансирани в теоретичен и практико-приложен аспект. Считам, че в основната си част, те *са лично дело и заслуга на докторанта* и определено ще съдействат за ефективното управление и развитие на винения туризъм в Р. България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Във връзка с дисертационния труд Д. Кръстев има 3 публикации с общ обем 142 печатни страници, в т.ч.: *1 монография*, с обем 128 стр., *1 научна статия* с обем 4 стр. (на английски език) и *1 доклад* с обем 10 стр., отпечатан в академичното издателство на УНСС. Научната продукция по дисертацията оценяваме като достатъчна според утвърдените нормативни изисквания. Тя представя по подобаващ начин резултатите от изследванията сред българската и международната научна общност.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът по наша преценка отговаря на изискванията за обем, структура и съдържание и отразява обективно основните резултати и научни приноси в дисертационния труд на Димитър Кръстев.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В текста на дисертацията би било добре по-ясно да се разграничи аналитичната от приложната част. На места в текста цитирането под черта (напр. на стр. 14 и др.) се нуждае от редактиране за да се избегне повторението на цялото изписване на цитирания източник чрез „Пак там“. Таблица 2 (стр.67-71) би могла да се представи като приложение поради големия си обем. Освен това, за по-добра ориентация, номерата на параграфите да са обвързани с отделните глави (1.1, 2.1, 3.1 и т.н.). Естествено тези (по-скоро технически) бележки не се отразяват върху качеството на дисертационния труд.

Моята препоръка към д-т Димитър Кръстев е той да доразвие и задълбочи бъдещата си изследователска работа чрез изследвания в областта на винения туризъм в България.

Въпросите ми към докторанта са:

Първо, считате ли за възможно и необходимо съдържанието на дълбочинното интервю (стр. 165) да се разшири с въпроси, свързани по-конкретно с предмета на изследването (разработване и внедряване на нови програми чрез инструментите на управленското консултиране ?

Второ, Какво най-много липсва на българските компании, които осъществяват консултантски проекти в областта на винения туризъм ?

8. Заключение

Дисертационният труд на тема: „Консултантски проект за управление на програми във винения туризъм”, с автор Димитър Кръстев, по наше мнение, *съдържа научни и научно-приложни приноси и отговаря на изискванията* на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника на УНСС за придобиване на ОНС „доктор“. Резултатите от изследването, както и богатия професионален опит на докторанта показват, че той притежава необходимите теоретични знания, практични умения и качества за *самостоятелно научно изследване*. Всичко това ми дава основание убедено да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** неговя дисертационен труд и да гласувам „**ЗА**” *присъждането на образователната и научната степен „доктор“* на **Димитър Валентинов Кръстев** в област на ВО 3. „Социални, стопански и правни науки”, ПН 3.8. “Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“.

27.02.2026 г.

гр. София

ИЗГОТВИЛ:.....

(проф. д-р М. Нешков)

S T A T E M E N T

on behalf of **Prof. Dr. MARIN NAYDENOV NESHKOV**, Department of “Economics and Organization of Tourism”, University of Economics – Varna, scientific specialty “Economics and Management” (Tourism), Professional field 3.9. “Tourism”, field of higher education 3. “Social, economic and legal Sciences”

Regarding: dissertation for awarding the educational and scientific degree “Doctor” in the scientific specialty “Economics and Management” (Tourism), Professional field 3.8. "Economics"

Author of the dissertation: **Dimitar Valentinov Krastev**

Topic of the dissertation: **"CONSULTANCY PROJECT FOR PROGRAMME MANAGEMENT IN WINE TOURISM"**

Basis for presenting the statement: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 3963/16.12.2025 of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE.

1. Information about the candidate

Dimitar Krastev studied in a doctoral program at the *Department of "Economics of Tourism", Faculty of "Economics of Infrastructure"* of the UNWE in the *scientific specialty "Economics and Management" (Tourism), Professional field 3.8. "Economics" in field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences"*, according to the Order of the Rector of the UNWE No. 3963/16.12.2025. The education was carried out in a *free* form, against payment in the period from 05.12.2023 to 05.12.2025 under the scientific guidance of Prof. Dr. Mariana Kirilova Yaneva.

D. Krastev was born on 24.09.1984. He completed his secondary education at the Vocational High School of Tourism in Sofia (specialty "Hotel Management"), and the higher education in Bachelor degree at the Academy of Economics – Svishtov, Master degree at the same university, speciality "Management of Commercial Activity". He also completed Master degree at the UNWE, speciality

"International Project Management". In addition, he has 20 years of work experience in professional positions in the hotel, cruise and casino industries. He has participated in the development of projects as a freelance consultant. He speaks English at level C1 (spoken and written). The presented biographical data for the candidate gives me reason to believe that he has sufficient preparation for the choice of the topic and the development of his dissertation.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation of D. Krastev has a total volume of 165 pages, including an introduction (6 pages), three chapters (35, 52 and 54 pages, respectively) and a conclusion (2 pages). In addition to its main content, the following are presented: a list of abbreviations, a list of used information sources and 1 appendix. The literary sources that are used are 82, of which 20 in Cyrillic, 40 in Latin and 22 from the Internet. The main text is illustrated with 20 tables and 9 figures. Structurally, the dissertation has methodological and logical consistency. The style corresponds to the object and subject of the study. The text is written in scientific and understandable Bulgarian.

The study is dedicated to *current* issues related to the possibilities for improving project management in wine tourism with an emphasis on the application of management consulting for developing programs in the activities of companies specializing in the development of this type of tourism in Bulgaria. I positively assess the choice of *object and subject of study* and believe that the *research goal* has been achieved, and the *main thesis* formulated in the dissertation has been confirmed.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

I assess the results of the study in the dissertation as current and useful for the development of wine tourism in our country. During its preparation, sufficient *scientific information* from authoritative, refereed and officially recognized sources was collected, processed and systematized for the needs of its analytical part, in terms of volume and quality. It was used correctly, which guarantees the authenticity and validity of the scientific results. The candidate creatively used the *research methods*, with the help of which he reached objective and motivated conclusions, in line with the *main thesis, scientific goal and research tasks* of his dissertation.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The dissertation of D. Krastev highlights *scientific contributions* that have both a *theoretical-methodological* and *practical-applied* nature. In our opinion, they generally relate to: theoretical analysis of the essence and specifics of management consulting and specifying its capabilities for managing programs in

the field of wine tourism; development of a model of a consulting project for program management in this type of tourism and defined guidelines and recommendations for improving project management in wine tourism.

I define the presented contributions as balanced in theoretical and practical aspects. I believe that in their main part, they are a *personal work and merit of the doctoral student* and will definitely contribute to the effective management and development of wine tourism in Bulgaria.

5. Evaluation of the publications on the dissertation

In connection with the dissertation work, D. Krastev has **3 publications** with a total volume of 142 printed pages, including: *1 monograph*, with a volume of 128 pages, *1 scientific article* with a volume of 4 pages (in English) and **1 scientific report** with a volume of 10 pages, printed in the academic publishing house of the UNWE. We assess the scientific production of the dissertation as sufficient according to the established regulatory requirements. It presents the results of the research in an appropriate manner among the Bulgarian and international scientific community.

6. Evaluation of the abstract

In our opinion, the *abstract* meets the requirements for volume, structure and content and objectively reflects the main results and scientific contributions in the dissertation work of Dimitar Krastev.

7. Critical notes, recommendations and questions

In the text of the dissertation, it would be good to more clearly distinguish the analytical from the applied part. In places in the text, the citation under the line (e.g. on p. 14, etc.) needs editing to avoid repeating the entire listing of the cited source through "Ibid." Table 2 (pp. 67-71) could be presented as an appendix due to its large volume. In addition, for better orientation, the paragraph numbers should be tied to the individual chapters (1.1, 2.1, 3.1, etc.). Naturally, these (rather technical) notes do not affect the quality of the dissertation.

My recommendation to Dimitar Krastev is that he further develop and deepen his future research work through research in the field of wine tourism in Bulgaria.

My *questions* to the doctoral student are:

First, do you consider it possible and necessary to expand the content of the in-depth interview (p. 165) with questions related specifically to the subject of the research (development and implementation of new programs through the tools of management consulting)?

Second, what do Bulgarian companies that implement consulting projects in the field of wine tourism lack most?

8. Conclusion

The dissertation on the topic: "Consultancy project for programme management in wine tourism", authored by Dimitar Krastev, in our opinion, ***contains scientific and applied scientific contributions and meets the requirements*** of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its Implementation and the Regulations of the UNWE for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor". The results of the research, as well as the extensive professional experience of the doctoral student show that he possesses the necessary theoretical knowledge, practical skills and qualities for ***independent scientific research***. All this gives me reason to confidently assess his dissertation work ***POSITIVELY*** and to vote **"FOR" the awarding of the educational and scientific degree "Doctor" to Dimitar Valentinov Krastev** in the field of Higher Education 3. "Social, Economic and Legal Sciences", Professional field 3.8. "Economics", scientific specialty "Economics and Management (Tourism)".

27.02.2026
Sofia

PREPARED BY:.....
(Prof. Dr. M. Neshkov)